

АКТУАЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ ЯК УНІКАЛЬНОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ГАЛУЗІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЖУРНАЛІСТА

Маруховський О.О.,

*к.політ.н., доцент кафедри міжнародних відносин та журналістики
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ; Україна
e-mail: OlegM@krok.edu.ua*

На початку ХХІ століття в епоху зародження та розвитку інформаційного суспільства актуальна проблема взаємодії журналістики і політики має як загальнотеоретичне, так і прикладне значення. Взаємний вплив засобів масової інформації та політики, роль преси в політичному житті соціуму представляються надзвичайно цікавими на сучасному етапі розвитку суспільства, особливо в часи політичних катаклізмів, соціальних революцій та інформаційних війн.

Проблему політизації ЗМІ і медіатизації політики часто розглядають як дві сторони однієї медалі. При цьому політизація — це процес, який стосується більше змісту, ніж форми, а медіатизація — процес, який більше впливає на форму, ніж на зміст, отже медіатизація політики — це не що інше, як переміщення політичного процесу в символічний простір засобів масової інформації.

На думку вчених А. А. Чічановського та В. І. Шкляра, які справедливо вважаються одними з авторів концепції політичної журналістики: «В політичному житті суспільства преса відіграє бінарну роль: вона і відтворює політику (репродуктивна функція), і творить її (продуктивна). З того, які акценти в контексті епохи вона розставляє, з'ясовується характер і потенціал суспільства, уточнюються оцінки політичного процесу та його учасників-політиків» [1, 38].

Починаючи з бурхливих часів Помаранчевої революції 2004 року та Революції Гідності 2014 року, коли кожні два роки відбувалися передвиборчі кампанії виборів Президента України та Верховної Ради України (вибори президента — 2004 р., вибори до ВР — 2006 р., розпуск ВР і перевибори — 2007 р., вибори президента — 2010 р., вибори до ВР — 2012 р. і т.д.) і до сьогодні, політична журналістика «вступила у фазу політичного плюралізму на тлі тотальної політичної заангажованості» та чіткого розподілу ЗМІ між різними політичними силами (політичними партіями та політичними блоками), які використовуються як платформа для усякого роду політичних маніпуляцій свідомістю населення, відкритих та прихованих інформаційних війн, постійного інформаційного впливу на владу та суспільство. Таким чином, підвищення політичного значення засобів масової інформації сприяло збільшення їх ролі політичної соціалізації і політичної мобілізації, особливо в період виборчих кампаній. Саме цим обумовлено той факт, що в рамках програми підготовки журналістів за спеціальністю 061 «Журналістика» у майже всіх вищих навчальних закладах України та світу введено в навчальні

плани таку актуальну та унікальну спеціалізовану галузь професійної діяльності журналіста як «Політична журналістика».

Все вищенаведене підводить до висновку про доцільність і необхідність введення у навчальний процес спеціальності «Журналістика» нашого Університету економіки та права «КРОК» хоча б у статусі вибіркової, такої навчальної дисципліни, як *«Політична журналістика»*. Її основна мета має полягати у формуванні знань і оволодінні аналітичними і практичними навичками в області висвітлення політичної тематики в засобах масової інформації та підготовки журналістів, які спеціалізуються на висвітленні подій, процесів і явищ в сфері політичного життя суспільства та працюють в засобах масової інформації в умовах їх політизації та медіатизації політики. *Предметом навчальної дисципліни «Політична журналістика»* є розуміння характеру і особливостей, функцій і принципів, норм, методів та форм політичної журналістики як особливого різновиду професійної інформаційної діяльності.

Виходячи з цього, основні завдання *«Політичної журналістики»* можна сформулювати так: 1) надати студентам знання про структуру, зміст та принципи політичної журналістики; 2) розкрити поняття і зміст політичної культури журналіста; 3) навчити аналізувати теоретичні підходи до вивчення політичної системи суспільства і місця в ній журналістики, а також застосовувати на практиці знання про сучасні методи дослідження політичної журналістики. У результаті вивчення навчальної дисципліни *«Політична журналістика»* студенти повинні *знати*: 1) ключові поняття, категоріальний апарат та основні технології політичної журналістики; 2) специфіку інформаційної роботи політичного журналіста, її роль, важелі впливу та загрози професійної діяльності при зборі та розповсюдженні політичної інформації; 3) інформацію про наукові дослідження, вітчизняний та зарубіжний професійний досвід в сфері політичної журналістики.

Навчальна дисципліна *«Політична журналістика»* має сформувати у студентів *уміння*:

1) працювати у різних жанрах політичної проблематики (цитата політика та інтерв'ю з ним, політичний коментар, політична стаття, політичний огляд, політичний портрет та ін.);

2) навчити аналізувати політичні тексти на предмет відповідності нормам політичної журналістики та чинному законодавству;

3) аналізувати методи й прийоми подачі політичної інформації (політичні персоналії та події, політичні процеси та тенденції;

4) вміти професійно аналізувати та розрізняти аналітичні тексти політичного спрямування від прихованої політичної реклами;

5) визначати методи інформаційних політичних маніпуляцій та прогнозувати розвиток політичних подій і ситуацій;

6) працювати та писати роботи (політичні аналітичні тези і статті) в жанрі політичної журналістики з актуальних тем.

Як справедливо підкреслює одна із засновниць політичної журналістики Д. Дуцик: «Політичний журналіст за будь-яких політичних умов повинен виконувати унікальну місію — бути ланкою між владою та суспільством.

Інформувати владу про потреби суспільства, — з одного боку, та повідомляти суспільству про дії влади, — з другого. Послуга, що її надає політичний журналіст — це донесення інформації до споживачів: влади і громадськості. Він має виконувати такі завдання, як: критично оцінювати владу та її дії, перебуваючи на сторожі інтересів суспільства, а також транслювати інтереси, потреби і проблеми суспільства представникам влади. Адже, політична журналістика — це професійна діяльність зі збирання, обробки та поширення актуальної політичної інформації через пресу, радіо, телебачення та інтернет» [2].

Список використаних джерел:

1. Чічановський А.А., Шкляр В.І. Політика. Преса. Влада. К.; М.: Слов'янський діалог, 1993. 68 с.
2. Дуцик Д. Політична журналістика. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. 138 с.